

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 21. september 2021

Sak

2021/1128 Radio Midtfylket AS – org.nr. 914 979 056 – klage på tilbakekall av godkjenning som lotteriverdig organisasjon

Til stede: Leder Martin Hennig, medlem Shabneet K. Bains og medlem Elisabet Ekberg

Sakens bakgrunn

Lotteritilsynet fattet vedtak 31. mai 2021 om tilbakekall av Radio Midtfylket AS (klager) sin godkjenning som lotteriverdig organisasjon i 12 måneder fra 28. mai 2021. Bakgrunnen for tilbakekallingen er at klager har avholdt bingo fra 1. januar 2021 til 18. mai 2021 uten tillatelse, og at klager ikke etterlevde pålegget om å stenge radiobingo.

Lotteritilsynet sendte 12. mai 2021 pålegg om stenging av pågående radiobingo og varsel om tilbakekall av godkjenning som lotteriverdig organisasjon i seks måneder. Klager avholdt radiobingo 18. mai 2021 og sendte bekreftelse på stans av radiobingo 19. mai 2021. På bakgrunn av manglende etterlevelse av tilsynets pålegg om stenging av radiobingo, ble det i brev av 20. mai 2021 varslet om utvidet karantenetid på seks måneder, slik at karantenetiden til sammen ble 12 måneder. Den 23. mai 2021 sendte klager e-post med tilsvar på tilsynets pålegg om stenging og varsel om tilbakekall som lotteriverdig organisasjon. Tilsynet fattet vedtak om å tilbakekalle godkjenning som lotteriverdig organisasjon i 12 måneder 31. mai 2021.

Klager ved advokat Petter Mello påklaget vedtaket 16. juni 2021. Klager anfører at situasjonen har oppstått på bakgrunn av styreleders feiltast i søknaden 4. desember 2019, hvor det ble skrevet 31. desember 2020, i stedet for 31. desember 2021. Videre anføres det at det er for kategorisk når Lotteritilsynet ikke legger vekt på at klager ikke var kjent med at de manglet tillatelse til å arrangere radiobingo. Det vises til at det ikke var utvidelse av spilleperioden som foranlediget søknaden fra mars 2021 om tillatelse til å avholde radiobingo, men prisøkningen på bingoblokkene med ti kroner og forhøyelsen av årlig omsetning til én million kroner. Det vises også til at tilsynet ikke har rutiner for å varsle om at spilleperioden utløper, og at det er særlig behov for varsling når maksimalperioden fra og med 2020 økte fra ett til to år.

Klager hevder at det som foranlediget pålegg og varsel datert 12. mai 2021, var at klager ikke medvirket til slik fremdrift i saksbehandlingen av en søknad som

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

Lotteritilsynet ønsket. Det vises til at tilsynet burde ha meddelt en tidsfrist for innsending av spille- og gevinstplan, og markert seg tydeligere ved å pålegge innsendelse innen en tidsfrist.

Klager erkjenner at bingorapporten for 2020 ble sendt inn for sent, men ettersom det ikke står noe om fristoversittelse, legger klager til grunn at det ikke er et moment i vurderingen. Klager fremholder at de for fremtiden vil overholde frister for innsending av regnskap og rapport.

Klager erkjenner at det ble avholdt radiobingo den 18. mai 2021 etter at pålegget om stenging av radiobingoen ble kjent for dem 14. mai 2021. Klager anfører at det etter omstendighetene kan være forstandig med en frist for å avvikle radiobingoen, og det vises til Ot.prp. nr. 58 (1993-1994) «Om lov om lotterier m.v.» for å underbygge dette. Klager hevder at det ville vært uforholdsmessig å avlyse én radiobingo når bongene allerede er solgt. Det vises til at lotterilovens formål, om å sikre at lotterier avholdes i betryggende former under offentlig kontroll og sikre finansieringen av samfunnsnyttig arbeid, ivaretas best ved at klager beholder sin godkjenning. Radiobingo er et bærende element i finansieringen av lokalradioen.

Lotteritilsynet fattet vedtak 24. juni 2021 om delvis omgjøring av vedtaket 31. mai 2021 og reduserte tilbakekallingsperioden til ni måneder fra 19. mai 2021. Omgjøringen ble begrunnet med at det var blitt avholdt radiobingo uten tillatelse kun i en relativt kort periode.

Klager har i e-post 29. juni 2021 sendt inn supplerende merknader og en utdypende begrunnelse for klagen. Lotteritilsynet oversendte kommentarer til disse merknadene til Lotterinemnda 2. juli 2021. Det vises for øvrig til klagen og merknadene i sin helhet.

Det rettslige grunnlaget

Det rettslige grunnlaget er lov av 24. februar 1995 om lotterier m.v. (lotteriloven) og forskrift 21. desember 2000 nr. 1366 om lotteritilsynet og lotteriregisteret m.m. (lotteriregisterforskriften).

Det følger av lotteriloven § 1 a at «[f]ormålet med loven er å sikre at lotterier avholdes i betryggende former under offentlig kontroll, med sikte på å forebygge negative sosiale konsekvenser av lotterier, samtidig som det legges til rette for at lotterier kan være en god inntektskilde for samfunnsnyttig og humanitært arbeid.»

Det følger av lotteriloven § 4 første setning at «[l]otteritilsynet gir tillatelse og godkjenning etter bestemmelsene i denne lov, og skal føre kontroll med at bestemmelser som er gitt i eller i medhold av denne loven blir overholdt. Lotteritilsynet avgjør saker som er lagt til Lotteritilsynet i eller i medhold av loven her.»

Godkjenning, autorisasjon og lotteritillatelse kan kalles tilbake dersom det skjer gjentatte eller alvorlige brudd på bestemmelser i loven her eller vilkår i medhold av denne loven, jf. lotteriloven § 14 første ledd.

Med unntak som nevnt i § 7 er det forbudt å avholde lotteri uten tillatelse, jf. lotteriloven § 6 første ledd.

Det fremgår av lotteriregisterforskriften § 2-4 at «tilbakekall av godkjenning etter lotteriloven § 14 skal ha en tidsavgrenset gyldighet på maksimalt 2 år.

Organisasjonen kan søke om ny godkjenning etter utløpet av tilbakekallingsperioden.»

Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

Radio Midtfylket AS sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 31. mai 2021 og omgjøringsvedtak (omgjøringsvedtak med innstilling) 24. juni 2021 om tilbakekall av godkjenning som lotteriverdig organisasjon.

Lotteritilsynet fattet 31. mai 2021 vedtak om tilbakekall av klagers godkjenning som lotteriverdig organisasjon i 12 måneder fra 28. mai 2021, med den begrunnelse at klager har avholdt bingo uten tillatelse fra 1. januar 2021 til og med 18. mai 2021. I tillegg la tilsynet vekt på at klager ikke etterlevde pålegget om stenging av radiobingo, etter at pålegget ble kjent for dem. Tilsynet fattet vedtak 24. juni 2021 om delvis omgjøring av vedtaket 31. mai 2021 og reduserte tilbakekallingsperioden til ni måneder fra 19. mai 2021. Omgjøringen ble begrunnet med at det var blitt avholdt radiobingo uten tillatelse kun i en relativt kort periode.

Det følger av lotteriloven § 14 første ledd at «[g]odkjenning, autorisasjon og lotteritillatelse kan kalles tilbake dersom det skjer gjentatte eller alvorlige brudd på bestemmelser i loven her eller vilkår i medhold av denne loven.»

Det fremgår av lotteriloven § 6 første ledd at det er forbudt å avholde lotteri uten tillatelse.

Ut fra sakens opplysninger legger Lotterinemnda til grunn at klager avholdt lotteri i perioden 1. januar 2021 frem til 18. mai 2021 uten tillatelse. Kravet om at lotteri bare kan avholdes med tillatelse fra Lotteritilsynet, er en grunnleggende og viktig forutsetning for å oppnå formålet med lotteriloven. Kravet skal blant annet sikre offentlig kontroll, forhindre negative sosiale konsekvenser av lotterier og sikre at det kun er samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner som avholder lotteri, jf. lotteriloven § 1 a. På denne bakgrunn har nemnda kommet til at det å avholde lotteri uten tillatelse er et alvorlig brudd på regelverket.

Klager erkjenner at det ble avholdt radiobingo den 18. mai 2021 etter at pålegget ble kjent for dem muntlig 14. mai 2021. Klager anfører imidlertid at avholdelse av bingo ikke i alle tilfeller kan stenges umiddelbart etter at pålegg om dette er mottatt, og det vises til lotteriloven § 14 fjerde ledd, samt Ot.prp. nr. 58 (1993-1994) om lov om lotterier m.v. for å underbygge dette. I disse forarbeidene åpnes

det for at det skal «kunne fastsettes en frist ved tilbakekalling av tillatelse eller stansing av et lotteriarrangement», og hensynet er at det gis rom for å «treffe praktiske foranstaltninger for å sikre en forsvarlig avvikling».

Lotterinemnda er enig med tilsynet i at klager hadde rimelig tid til å avvikle radiobingoen som fant sted kvelden 18. mai 2021 fra pålegget ble sendt til klager 12. mai 2021 og gjort muntlig kjent for klager 14. mai 2021. Selv om bongene allerede var solgt, var det fullt mulig for klager å tilbakebetale spillerne og stanse den planlagte bingoen. Det vises for øvrig til Lotteritilsynets praksis på at lotterier som drives uten tillatelse må stenge omgående.

På denne bakgrunn har Lotterinemnda kommet til at det å ikke etterleve pålegget om stenging av radiobingo og avholde radiobingo etter at klager ble kjent med pålegget, er alvorlige brudd på regelverket.

Klager innga ny søknad om lotteritillatelse 2. mars 2021. Klager har informert om at det ikke var utvidelse av spilleperioden som foranlediget søknaden. Søknaden ble sendt inn for å opplyse om at prisen for bingoblokkene har økt med ti kroner og at årlig omsetningen kommer til å øke med 300 000 kroner. Klager hevder at det som foranlediget pålegg og varsel datert 12. mai 2021 var at klager ikke medvirket til slik fremdrift i saksbehandlingen av denne søknaden som tilsynet ønsket. Lotterinemnda finner ikke holdepunkter i sakens dokumenter for at dette er tilfellet. Nemnda understreker at manglende innsending av spille- og gevinstplan ved ny søknad ikke skal tillegges vekt ved vurdering av tilbakekallingen av godkjenning som lotteriverdig organisasjon, og nemnda er av den oppfatning at tilsynet heller ikke har lagt vekt på dette ved vurderingen.

Videre har klager anført at det ville vært tilstrekkelig å pålegge retting med frist for oppfyllelse, jf. lotteriloven § 14 a og at Lotteritilsynets anvendelse av lotteriloven § 14 er feil. Som vist ovenfor har Lotterinemnda kommet til at det foreligger alvorlige brudd på bestemmelser i lotteriloven og da er det grunnlag for å tilbakekalle godkjenning som lotteriverdig organisasjon etter lotteriloven § 14.

Det fremgår av lotteriregisterforskriften § 2-4 at tilbakekalling maksimalt kan vedtas med varighet i inntil to år. Lotteritilsynet fattet vedtak 31. mai 2021 om tilbakekall av Radio Midtfylket AS sin godkjenning som lotteriverdig organisasjon i 12. måneder, men dette ble endret 24. juli 2021 slik at gjeldende vedtak innebærer en tilbakekallingsperioden på ni måneder.

Lotteritilsynet har i vedtaket om tilbakekall av godkjenning som lotteriverdig organisasjon vist til at tilbakekallingsperioden for organisasjoner som ikke leverer regnskapsrapporten innen fristen er seks måneder, og at det samme gjelder manglende innsending av bingoregnskap og spill uten tillatelse. Tilsynet har i denne saken gitt en karantenetid på tre måneder for spill uten tillatelse på grunn av at det ble avholdt lotteri uten tillatelse i en relativt kort periode og seks måneder for manglende etterlevelse av pålegg om stenging av radiobingo.

Klager anfører at de ikke visste at de manglet tillatelse i den aktuelle perioden og at det er gode grunner for at avholdelse av bingo i god tro, mens lokalradioen er i dialog med Lotteritilsynet, ikke sanksjoneres med tilbakekall av godkjenning som

lotteriverdig organisasjon. Det vises videre til at Lotteritilsynet ikke har rutiner for å varsle om at spilleperioden utløper, og at det er særlig behov for varsling når maksimalperioden fra og med 2020 økte fra ett til to år.

Ved fastsettelsen av karantenetid for å avholde lotteri uten tillatelse, viser Lotterinemnda til at dette er et alvorlig brudd på regelverket, uavhengig av om organisasjonen ikke var kjent med at de manglet tillatelse. Klager innga ny søknad om bingotillatelse 2. mars 2021, og det er uklart hva som var bakgrunnen for denne søknaden. Nemnda legger uansett ikke særlig vekt på dette i sin vurdering, da nemnda i likhet med Lotteritilsynet er av den oppfatning at klager er ansvarlig for å påse at bedriften etterlever regelverket og å sikre rutiner for dette, og at klager er den rette til å bære risikoen for lovbruddet. Nemnda viser til at tilsynet i vedtaket har tatt til etterretning at klager ikke visste at de, frem til 14. mai 2021, manglet tillatelse til å arrangere radiobingo ved fastsettelsen av karantenetid. Nemnda legger også vekt på at bingotillatelse er et gode som det søkes om og at tilsynet har begrensede ressurser. I lys av den relativt korte perioden klager har avholdt radiobingo uten tillatelse, har nemnda kommet til at en karantenetid på tre måneder er en riktig reaksjon.

Lotteritilsynet har i omgjøringsvedtaket i tillegg gitt en karantenetid på seks måneder for at klager avholdt radiobingo etter at pålegget ble kjent for dem. Klager har dermed bevisst avholdt radiobingo uten tillatelse. Dette er et alvorlig brudd på regelverket. Hensynet til en effektiv håndhevelse av tilsynets pålegg og vedtak tilsier en strengere reaksjon enn dersom klager hadde etterlevd pålegget. Nemnda er derfor enig med tilsynet i at en karantenetid på ytterligere seks måneder for å bevisst avholde radiobingo uten tillatelse er en riktig reaksjon.

Klager har anført at Lotteritilsynets brev av 12. mai 2021 inneholder både et pålegg og et varsel. Selv om pålegget gjelder med umiddelbar virkning, påpeker klager at datoen for det varslede tilbakekallet av godkjenning som lotteriverdig organisasjon er satt til 28. mai 2021. Klager hevder at dette tilsier at avholdelse av radiobingo 18. mai 2021 ikke bør sanksjoneres, og at forholdet ikke kan inngå i begrunnelsen for tilbakekall eller for å forlenge karantenetiden. Lotterinemnda viser til at klager manglet lotteritillatelse på det aktuelle tidspunktet og var blitt klar over dette. Pålegg om stenging av radiobingo er et vedtak etter lotteriloven § 14 a og det gjaldt med umiddelbar virkning. Manglende etterlevelse av pålegget ved å avholde radiobingo 18. mai 2021 kan dermed inngå i begrunnelsen for vedtaket om tilbakekall av godkjenning som lotteriverdig organisasjon, jf. lotteriloven § 14.

Konklusjon

Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at tilsynets omgjøringsvedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.